

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціологія війни»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *соціологія*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1*, семестр – *2*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Орос Олександра Богданівна, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології і соціальної роботи, e-mail: oleksandra.oros@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Стосунки людини з насильством і війною складні й парадоксальні. З одного боку, існує майже загальне засудження насильницьких дій, які відображається в суворих нормативних заборонах фізичної шкоди співлюдей і, як такий, підтримується правовими системами в усьому світі світ. З іншого боку, наша популярна культура, романи, підручники історії, засоби масової інформації, мистецтво, ігри, дитячі іграшки та багато інших повсякденних джерел насичений образами та знаряддями насильства.

Дана програма повинна допомогти студентам оволодіти соціологічним фокусом розуміння та інтерпретації війни та насильства та пов'язаних з ними процесів. Вивчення курсу є особливо актуальним у ситуації війни росії проти України.

2. Метою дисципліни є надання здобувачам необхідного обсягу знань щодо соціологічного аналізу війни та безпосередньо пов'язаних з нею соціальних процесів.

Завдання курсу: формування системи фундаментальних знань з дослідження, аналізу та інтерпретації колективного насильства в соціологічній теорії; формування системи соціологічних знань щодо характеристик соціальних процесів безпосередньо пов'язаних з війною та колективним насильством

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Колективне насильство у соціологічних теоріях
2. Війна у часі та просторі
3. Воєнна пропаганда та солідарність
4. Соціальна стратифікація та війна
5. Зовнішня, внутрішня стратифікації та війна

6. Війна і глобалізація
7. Соціологічна характеристика сучасної війни

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

- загальні: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01); здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК03); здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК06); здатність планувати і здійснювати міжособистісну взаємодію (ЗК07); здатність усвідомлювати проблематику рівних можливостей у суспільстві, зокрема у її гендерних, расових, вікових аспектах (ЗК08);

- фахові: здатність аналізувати соціальні явища і процеси (СК01); здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти (СК02). здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями (СК06); здатність розуміти соціальні процеси, тренди, можливості і виклики соціальних змін в Україні та світі та стратегічно планувати вектор їх руху (СК08).

ЛІТЕРАТУРА

1. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 407 с.
2. Великі війни, великі трансформації: історична соціологія 20-го століття, 1914-2014: Матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 27-28 листопада 2014 р.) / Укладачі А.А. Мельниченко, П.В.Кутуєв, А.О. Мігалуш. К.: Політехніка, 2014. 337 с.
3. Руценко ІП. Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога: монографія. FOR Pavlenko ОН. 2015.
4. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с.
5. Требін М. П. Соціологія війни: український контекст. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. 2015. № 1148, Вип. 34. С. 30-34. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISD_2015_1148_34_64.
6. Maleševic S. The Sociology of War and Violence. Cambridge University Press, 2010. 375 p.